

elsa kvamme

mannen som fødte en kvinne

(7 forsøk på forandring)

Med spesiell takk til
Samuel Beckett, Bertolt Brecht, Alexandra Kollontaj, Bulat Okudjava,
og anonyme sangdiktere i Afrika, Italia og USA som har nynet sine
drømmer så lenge at de er blitt sanger.

Finnes det en mannlig og en kvinnelig tenkemåte? Selvfølgelig. Alle er vi to-kjønnete individer, men visse øyeblikk er vi mer en-kjønnete enn andre.

I forestillingen treffer du:

ADAM, den siste mannen på jorden. Han mister sin revolver og må føde en kvinne for at verden skal gå videre. Men denne gang må han gi mer enn et ribbein for å gi liv til

«I started home
'tween twelve and one,
I cried, my God, what have I done?
Killed the only woman I loved
because she would not be my bride»

EVA, urmoderen, som skapte hele verden gjennom sin mage, men ikke fikk annet tilbake enn en vaskebalje og noen broderte håndklær. Hun går med på å begynne på nytt igjen, men gir opp på halvveien. Ut av henne springer likevel

«Malaika, gamle feite Malaika,
hun danser om morgenen,
hun danser når hun vasker klær»

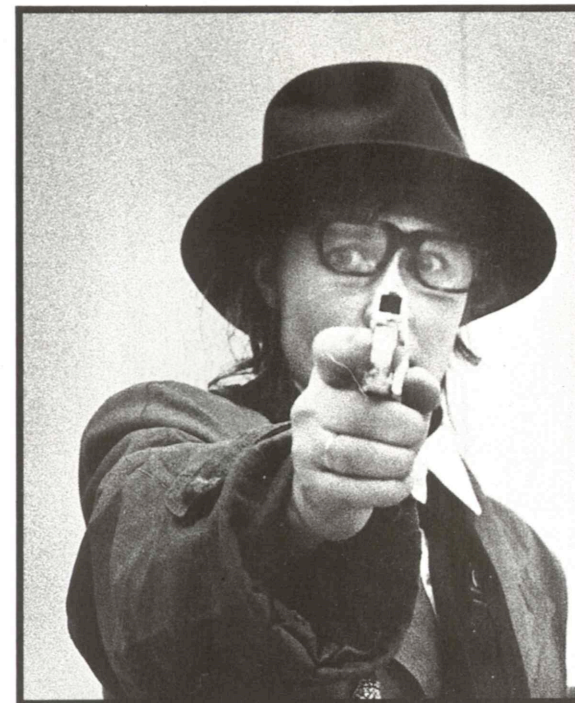
«ikke noe sukk er så deilig som
det siste»

SEKKEBARNET, et liv på tross av alt, lys oppstått i ytterste mørke, et skrik og en latter, som en dag oppdager seg selv som

sssssstygg!

«hvis du kunne komme nettopp nå og si:
Idag er den dagen
Du bare står der, rett opp og ned
Alene i mørket»

I århundrer gikk han over lik for å skape paradiset som krever stadig tyngre forsvar. Selv verdensrommet blir for trangt til å tilfredsstillende så ekspansive drømmer. Jeg så ham i et fly på vei bort fra Hiroshima, på vei bort fra Vietnam, på vei bort fra Bangkok, alltid på vei bort fra

Jeg møtte henne i Pakistan. Når mennene var gått, tok hun av sløret, slengte beina på bordet og tente sigaren. I India viste hun meg stolt alle sine eiendeler i en bakgård: Fem gryter. Jeg gikk forbi familien hver kveld. De sov på gaten, alle seks.

Du treffer henne overalt. Jeg kan si Calcutta, Bogotà, men jeg kan også si et barnehjem i Skien, eller meg selv, dumpet her på jorden, uten retrett.

Når kjærligheten er total og uforanderlig, bare du for ufullkommen til å fortjene den

«Hele Danmark er et fengsel,» sa Hamlet. Farlige var de, Ulrike Meinhof, Vida og alle de andre som ikke ville vente. Også

de ville være folkets befriere og innføre rettferdighet. Det er en stor oppgave å utføre fra et fengsel.

De ble kalt suffragetter, blåstrømper, rødstrømper, kvinnesakskvinner, feministe og mannehatere. Lette å karikere, men ingen var like. De brukte sitt intellekt på å formulere kvinnes språk,

gi det slagkraft og rettigheter. Men selv David må være forsiktig med steinen i slyngen, den kan lett ramme ens eget hode hvis man svinger for raskt. Eller man våkner opp og er blitt Goliat.

PUBERTETSPIKEN Brutta, eller like gjerne, Ofelia. Hun venter i 1000 år, og lærer seg i mellomtiden å spille den vanskelige dobbeltrolle som

«I wish I was a teddybear not living or loving, not going nowhere I wish I was a teddybear and I wish I never had fallen in love with you»

SJØRØVER-JENNY, serveringsdamen som ville innføre rettferdighet og befri folket. Det er en stor oppgave å utføre fra et kafé-kjøkken. Hun eldes fort, blir

«Mine herrer, ja nå ser dere meg ved oppvasken her og jeg rer opp senger og takker Og du gir meg en krone, og jeg takker så pent og du ser på mine filler og det fillete hotell men du vet ikke med hvem du snakker, nei, du vet ikke med hvem du snakker.»

DEN GRØNNE DAMEN, en suffragett, en feminist, fra det øyeblikket hun holder opp å vente på sin egen handling. Hun får hjerteslag, og må finne seg i å bli forandret til

«Kjærligheten er en kraft som vokser jo mer du tar av den. Å elske stadig oftere, større og mer selvforbyggende er ethvert stort hjertes lodd.»

«Chopin!»
«Jeg må gå ut!»

DEN SYVENDE KVINNEN, hvit og grønn, ennå uten navn, med hendene somfötter

er hennes eneste replikker, men selv hun tar feil. Det var ikke Chopin hun hørte, og jeg vet ikke om hun kommer ut, selv om hun går på hendene. Men spiller det noen rolle?

«Det som var stort viste seg å være lite
Kongeriker forsvant som snø over bronse
Det som slo ned, lar ingen seg slå ned av mer
Himmelrommets verdner roterer og lyser
Utstrakt i gresset på elvebredden, som for lenge siden
Skyver jeg ut mine små barkebåter

Czeslaw Milosz

ELSA KVAMME

Født 13.1.54 i New York, oppvokst i Norge

Skuespiller-elev ved Odin Teatret (Nordisk Teaterlaboratorium for skuespilkunst) 1973–75

Skuespiller i «Dansenes bok», 1975

Skuespiller i «Klovngruppen Max og Mini», 1975–76

Studiereise til India, 7 måneder, bl.a. ved Kerala

Kalamandalam (Kathakalhi-skole) 1976–77

Grunnla Saltkompagniet Teater, Oslo 1977. Instruktør/
dramatiker og skuespiller i følgende forestillinger, i samarbeide med kompagniet:

«Klovner må leve» (1978)

«Uhyret Danser» (1979)

«Majorens Middag» (1979)

«Fugleparade Alta» (1979)

«Kvinneklovner» (1979)

«Karavane» (1980)

«Noahs Ark» (1981)

«Vikingenes reiser» (1982)

«Alice og Apen» (1983)

Teatergruppen deltok på festivaler i Madrid, Basker-provinsen, Murcia, Santarchangelo (Italia), Copparo (Italia), København og Oslo

1978: Studier av maske-dans på Bali, Indonesia

1980: Regi-elev ved ISTA — International School of

1981: «Mannen som fødte en kvinne», solo-forestilling, spilt ca. 100 ganger til nå, bl.a. i Athen, Stockholm, England, Spania, hvor den i 1983 ble tildelt «Lysistrata-prisen»; Colombia 1985

1984: «Dame uten jobb», spilt ved «Festivale de théâtre européen», Blois, og i Norge
Tildelt STATENS GARANTIINNTTEKT FOR SKUESPILLERE

1985: «Frederik» — Jacques Brel gjendiktet og sunget på norsk av Elsa Kvamme, sammen med jazzmusikerne Preben von der Lippe og Rune Nicolaysen
Deltok på Den Internasjonale Kvinne-teaterkonferansen, Montreal